

Sygn. akt III Ca 692/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SO Anna Hajda (spr.)

SR (del.) Ewa Buczek - Fidyka

Protokolant Renata Krzysteczko

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa K. S. (1)

przeciwko S. S.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 13 lutego 2015 r., sygn. akt IV RC 114/14

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 600 (sześćset) zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSR (del.) Ewa Buczek - Fidyka SSO Leszek Dąbek SSO Anna Hajda

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy w Rybniku w punkcie pierwszym zasądził od pozwanej S. S. na rzecz powoda K. S. (1) alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1 września 2014 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku i po 1.000 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku oraz począwszy od dnia 01 lutego 2015 roku, płatne z góry do dnia 5 - tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat. W punkcie drugim oddalił powództwo w pozostałym zakresie. W kolejnych punktach rozstrzygnięcia orzekł Sąd Rejonowy o kosztach procesu, nieuiszczonych kosztach sądowych oraz wydał orzeczenie w przedmiocie klauzuli wykonalności.

Podstawą tej treści rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy.

Powód K. S. (1) urodzony (...) w R. jest dzieckiem z małżeństwa pozwanej i D. S.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 3 września 2002 roku, w sprawie o sygn. akt II RC 517/02, rozwiązano przez rozwód małżeństwo rodziców powoda. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim wówczas powodem powierzono pozwanej, zastrzegając dla ojca prawo do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka. W wyroku rozwodowym ustalono również obowiązek alimentacyjny D. S., zasądzając od niego na rzecz syna kwotę 300 zł miesięcznie. Do

marca 2010 roku powód mieszkał wspólnie z pozwaną. Ze względu jednak na problemy wychowawcze, powód w 2010 roku przeprowadził się do ojca, gdzie mieszka do dziś. Wnioskiem z dnia 10 lutego 2014 roku (sygn. akt IV Nsm 235/14) ojciec powoda zainicjował postępowanie w przedmiocie zmiany wyroku rozwodowego w zakresie władzy rodzicielskiej. W konsekwencji cofnięcia wniosku (bezpośrednio przed upełnoletnieniem się powoda), postępowanie to zostało umorzone. Do czasu wszczęcia niniejszego postępowania tj. w okresie od marca 2010 roku do kwietnia 2014 roku powód miał stały kontakt z matką. Odwiedzał ją w weekendy, spędzał z nią także okresy wakacyjne. W domu matki miał urządzonej do swej dyspozycji pokój. Powód zaniechał kontaktów z matką zarzucając jej, iż próbowała wpłynąć na jego stanowisko w sprawie o alimenty, obecnie powód nie odpowiada na jej inicjatywy nawiązania z nim kontaktu. Powód ma 18 lat i jest uczniem 3 klasy Technikum Budowlanego nr (...) w R., uczęszcza do klasy o profilu informatycznym. Do szkoły dojeżdża autobusem. K. S. (1) w swej dotychczasowej edukacji nie powtarzał żadnej klasy. Miewał jednak liczne problemy w nauce oraz uzyskiwał zaniżoną frekwencję na zajęciach. Niejednokrotnie otrzymywał również upomnienia i uwagi, w związku z jego negatywnym zachowaniem w szkole. Względem powoda w 2011r. prowadzone było także postępowanie w sprawach nieletnich, zainicjowane w wyniku przejawu demoralizacji. K. S. (1) pozostaje pod kontrolą lekarską z powodu boreliozy. W 2014r. korzystał wielokrotnie z odpłatnych usług stomatologicznych. W styczniu 2015r. powód korzystał z jednorazowej porady okulistycznej, której koszt wyniósł 70 zł. oraz zostały wykupione leki za kwotę 28,31 zł.

Powód posiada szeroki zakres zainteresowań tj. jeździ na nartach, uprawia skoki na rowerze i uczęszcza na basen. Interesuje się także fotografią, muzyką oraz przede wszystkim komputerami. Realizując swoje pasje powód kupuje sobie okazjonalnie płyty CD i prowadzi stałą konserwację roweru. Powód posiada komputer stacjonarny oraz przenośny, sprzęt ten został zakupiony jako używany w okresie ostatnich 3 lat. W kwietniu i maju 2014r. koszt serwisowania tego sprzętu wyniósł 370 zł. W kwietniu 2014r. ojciec powoda dokonał także zakupu drukarki za kwotę 520,95 zł. (w tym tusze), a w 2013r. zakupu słuchawek za kwotę 99 zł. i mikrofonu za kwotę 337 zł.

Gdy powód zaczął uczęszczać do szkoły średniej otrzymał od matki używany komputer przenośny, który jednakże szybko zepsuł się, a jego naprawa była nieopłacalna ze względów ekonomicznych.

W sezonie zimowym powód z ojcem wyjeżdża na narty, koszt wypożyczenia dla powoda sprzętu narciarskiego i wykupu jednodniowego karnetu to kwota około 100 zł., częstotliwość tych wyjazdów uzależniona jest od warunków pogodowych. Nadto w okresie ferii zimowych powód wyjeżdża z ojcem na kilka dni w góry. W wakacje 2014r. powód spędził z ojcem tydzień w R., koszt noclegów wyniósł 980 zł., następnie byli na spływie kajakowym, opłata za spływ wyniosła 630 zł., plus wyżywienie i zakup rzeczy potrzebnych na wyjazd.

W okresie jesienno – zimowym powód jeździ z ojcem na basen, koszt zakupu dla powoda karnetu na około 8 wejść to 70 – 80 zł. Powód ma również możliwość korzystania z basenu w szkole.

Powód korzysta także z odpłatnych korepetycji z języka angielskiego, które odbywają się raz w tygodniu, a koszt jednej godziny to 30 zł. K. S. (1) w ubiegłym roku rozpoczął kurs prawa jazdy. Wydatki z tym związane to: 1200 zł kurs, 200 zł badania lekarskie i 170 zł opłata egzaminacyjna. Powód posiada także własny telefon komórkowy, z którego korzysta na co dzień.

Powód mieszka wspólnie z ojcem w domu jednorodzinnym o powierzchni 110 m². Nieruchomość ogrzewana jest węglem, ojciec powoda przeznacza na ten cel połowę otrzymywanego od pracodawcy deputatu węglowego (tj. 4 tony) i dodatkowo dokupuje około 1,5-2,1 t eco-groszku. Koszty użytkowania nieruchomości to łączny wydatek rzędu około 720 zł miesięcznie, w tym podatek od nieruchomości 814 zł rocznie (tj. ok. 68 zł/m), wywóz śmieci 60 zł co trzy miesiące, transport opału, zakup dodatkowego opału około 1800 zł rocznie (tj. 150 zł/m), ubezpieczenie domu 540 zł rocznie (tj. 45 zł/m), zakup butli z gazem 50 zł co 1,5 miesiąca, woda i kanalizacja około 120 zł miesięcznie, internet 62 zł miesięcznie oraz energia elektryczna około 240 zł co dwa miesiące. W przeliczeniu na jednego mieszkańca jest to wydatek rzędu 360 zł miesięcznie.

Powód własny koszt utrzymania określił na kwotę ponad 2800 zł miesięcznie. Mając jednak na uwadze zasady doświadczenia życiowego oraz uwzględniając przeciętne koszty utrzymania osoby w wieku powoda, znaczna część podanych przez powoda wydatków wymagała – w ocenie Sądu Rejonowego - stosunkowego zmiarkowania.

Ze względu na powyższe ustalono, że pozostałe koszty utrzymania powoda to kwota około 1.500 zł – 1.700 zł. Łączne wydatki podawane przez powoda związane z rozrywką i wypoczynkiem przekraczały kwotę 700 zł miesięcznie. Kwota ta nie została jednak należycie wykazana. Co do potrzeb powoda w zakresie leczenia stomatologicznego, Sąd Rejonowy przyjął, że skoro powód w toku postępowania w nin. sprawie podlegał intensywnemu leczeniu w tym zakresie, dalsze wydatki z tego tytułu powinny ulegać stopniowemu zmniejszeniu. Co do leczenia ortodontycznego, z materiału dowodowego wynika, że leczenie to generalnie zostało zakończone w 2010r., obecnie powodowi założono płytkę retencyjną, wymaga on wizyt kontrolnych, koszt jednej takiej wizyty to 100 zł.

Powód dotychczas (do kiedy utrzymywał kontakt z matką) otrzymywał od pozwanej okazjonalnie prezenty rzeczowe i pieniądze w kwotach po 50 – 100 zł. Były to m.in.: używany sprzęt komputerowy, aparat fotograficzny, odzież i obuwie. K. S. (1) jednakże często nie korzystał z otrzymanych rzeczy np. z odzieży twierdząc, iż nie jest ona markowa. Parokrotnie pozwana doładowała telefon komórkowy syna.

Ojciec powoda D. S. ma 44 lata i pracuje jako główny specjalista energetyki zawodowej w (...) S.A. D. S. nie wstąpił ponownie w związek małżeński i poza powodem nie ma innych dzieci na utrzymaniu. Zasadnicze wynagrodzenie ojca powoda wynosi około 4200 zł netto miesięcznie. Dodatkowo D. S. otrzymuje nagrodę Barbórkową (w 2014 roku była to kwota 5847,77 zł netto) oraz 14-stą pensję (w 2014 roku była to kwota 5592,87 zł netto). Ponadto otrzymuje deputat węglowy w wymiarze 8 ton rocznie, który w ½ pobiera w naturze, a pozostałą część otrzymuje w dwóch ratach w gotówce (I rata – 1021,81 zł netto, II rata - 1081,83 zł netto). Dochód ojca powoda w 2013 roku wyniósł 97.956,83 zł, z kolei w 2012 roku była to kwota 98.750,32 zł.

Uwzględniając wszystkie składniki, po dokonaniu potrąceń (w tym z tytułu spłaty pożyczki (...) po 600 zł. miesięcznie i z tytułu spłaty pożyczki (...) do listopada 2013r. po 281,16 zł. miesięcznie), D. S. w okresie kwiecień 2013r. - marzec 2014r. do wypłaty otrzymał łącznie 55.306,48 zł., czyli średnio miesięcznie 4.608,87 zł.

Ojciec powoda wskazywał, że w okresie poprzedzającym wniesienie pozwu, zmuszony był zaciągnąć pożyczki na łączną kwotę 4000 zł od siostry E. W., aby móc zabezpieczyć potrzeby powoda tj. w 2011r. 2.200 zł. na wakacje w M., w 2012r. na wakacje w Z. około 1.000 zł., w 2012r. na wycieczkę szkolną syna 200 zł., pozostałe pożyczki zostały przeznaczone na opiekę stomatologiczną powoda w latach 2012 – 2013 i na początku 2014r. Poza zeznaniami świadków, nie przedstawiono jednak żadnych dokumentów na potwierdzenie powyższych okoliczności.

Pozwana S. S. ma 40 lat, z zawodu jest menadżerem ds. klientów. Obecnie pracuje w firmie (...) S.A. z siedzibą w K.. Zasadnicze wynagrodzenie pozwanej to kwota 8000 zł netto. Ponadto otrzymuje premię uznaniową za osiągnięte wyniki w pracy, która sięga kwoty ponad 2000 zł netto. Łączne dochody pozwanej to średnio około 10.800 zł netto miesięcznie. Pozwana w umowie o pracę ma zakontraktowany 5 dniowy tydzień pracy. Jednak w wyniku indywidualnych uzgodnień z przełożonymi, do pracy przyjeżdża 4 razy w tygodniu, a w pozostałym czasie pracę wykonuje w miejscu zamieszkania. Koszty dojazdów do miejsca pracy w obecnym systemie zatrudnienia to kwota około 3000 zł miesięcznie. Pozwana korzysta przy tym na podstawie umowy użyczenia z 16 letniego samochodu marki R. (...), który jest samochodem jej rodziców. Pozwana z tego tytułu ponosi koszty utrzymania i napraw pojazdu. Koszt ubezpieczenia samochodu to około 342 zł. rocznie. Pojazd ten w ubiegłym roku wymagał naprawy, której koszt wyniósł 943 zł. Zdarza się, że pozwana jest zawożona do miejsca pracy, a następnie odbierana przez męża „przy okazji”, jeśli wykonując swoje obowiązki zawodowe przejeżdża on przez K., obecnie ma to miejsce przeciętnie 1 – 2 razy w miesiącu.

U pozwanej zdiagnozowano chorobę H., która jest nietypowym i rzadkim schorzeniem. Choroba związana jest z układem immunologicznym i wymaga stałej terapii farmakologicznej, której koszt wynosi około 250 zł miesięcznie. Matka powoda wymaga przy tym dodatkowo specjalistycznej diety bezglutenowej, co skutkuje zwiększeniem kosztów jej wyżywienia.

Pozwana w 2005 roku ponownie wstąpiła w związek małżeński, z którego ma jedno dziecko, ośmioletnią K. S. (2). Pozwana wspólnie z rodziną oraz teściem zamieszkuje w domu jednorodzinnym o powierzchni około 250 m², który położony jest na stanowiącej współwłasność małżonków działce o powierzchni ponad 2000 m². Wartość nieruchomości szacowana jest na 1.200.000 zł. Są oni także właścicielami sąsiedniej nieruchomości rolnej. Pozwana wraz z mężem zaciągnęli liczne zobowiązania finansowe na zakup i wykończenie domu oraz spłatę zadłużenia na kartach kredytowych męża pozwanej. Rata kredytu zaciągniętego we frankach szwajcarskich w Banku (...) wynosi, w zależności od wahań kursu, około 2.100 – 2.500 zł. Drugi z kredytów spłacany jest w ratach stałych po 2.340 zł miesięcznie. Końcowy termin spłaty obu kredytów przypada na grudzień 2024r. Małżonkowie zaciągnęli także pożyczki u członków swojej rodziny, w tym między innymi u teścia pozwanej.

W domu „pomieszkuje” także konkubina teścia pozwanej, która przebywa w nim z noclegiem przeciętnie 2 – 3 razy tygodniowo.

Z uwagi na skalę zobowiązań małżonków nieruchomość została wystawiona przez biuro nieruchomości do sprzedaży, brak jednak zainteresowanych jej nabyciem.

Nieruchomość ogrzewana jest eco-groszkiem, który jest zakupywany w ilości około 13,5 tony rocznie (przy cenie około 800 zł/tonę to kwota 10.800 zł). Koszty użytkowania nieruchomości to zatem łącznie około 1850 zł miesięcznie (w tym opał 900 zł miesięcznie, energia elektryczna około 741,12 zł co dwa miesiące, woda i kanalizacja około 580 zł co dwa miesiące, podatek 697 zł rocznie (tj. ok. 58 zł/m), internet 56 zł miesięcznie, wywóz śmieci 32 zł miesięcznie, telefon domowy i telewizja ok. 150 zł miesięcznie). W przeliczeniu na mieszkańca jest to wydatek rzędu 450 zł miesięcznie. Dodatkowo kredyty zaciągnięte przez małżonków wymagają odpowiedniego zabezpieczenia ubezpieczeniowego, koszt ubezpieczenia kredytów wynosi 115 zł. miesięcznie, a koszt ubezpieczenia domu 117 zł. miesięcznie. Teść pozwanej obecnie nie dokłada się do rachunków mieszkaniowych, odliczając tym samym małżonkom kwotę 500 zł miesięcznie z zaciągniętej u niego pożyczki.

Mąż pozwanej ma 55 lat i jest zatrudniony jako regionalny menager ds. kluczowych klientów, za wynagrodzeniem zasadniczym 5.610,87 zł. netto. Z dochodów małżonka pozwanej potrącana jest rata pożyczki zakładowej (zaciągniętej w październiku 2013r. w kwocie 96.000 zł) tj. 2135 zł, dodatkowe ubezpieczenie na życie 45 zł oraz opłata za użytkowanie samochodu służbowego do celów prywatnych 250 zł. Mąż pozwanej płaci dodatkowo kwotę 350 zł miesięcznie tytułem świadczeń alimentacyjnych względem 24 letniej córki z poprzedniego związku.

Koszty utrzymania małoletniej córki pozwanej określono na kwotę 700 zł miesięcznie (w tym opłaty mieszkaniowe i koszty obiadów w szkole tj. 70 zł miesięcznie).

Pozwana obecnie ze względu na spłatę zaciągniętych pożyczek i kredytów nie wyjeżdża z rodziną na wakacje.

Pozwana od września 2014 roku dobrowolnie comiesięcznie przelewa na konto powoda kwotę 500 zł. Matka powoda od czasu wyprowadzki syna kontaktowała się kilkukrotnie ze szkołą powoda, rozmawia także z jego wychowawcą i pedagogiem szkolnym, na pierwszej wywiadówce stawiała się gdy powód był uczniem 2 klasy technikum.

W tak ustalonym stanie faktycznym przywołał Sąd Rejonowy dyspozycję art. 133 § 1 k.r. i o i art. 135 § 1 k.r. i o

Podkreślił Sąd I instancji, że usprawiedliwione potrzeby w przypadku dziecka uprawnionego do alimentów powinny być oceniane całościowo, a zatem nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych podmiotów zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku. Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można przy tym - co jednoznacznie wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają bowiem we wzajemnej zależności i obie te przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustaleniu przez sąd wysokości alimentów. Konkludując powyższe, przy ocenie zakresu obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę zatem również usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego. Do możliwości zarobkowania poza podstawowym wynagrodzeniem wlicza się ponadto wszelkiego rodzaju premie,

nagrody, świadczenia z funduszu socjalnego, dodatki itp. Sąd określając status zarobkowy zobowiązanego nie opiera się wyłącznie na kwotach aktualnie osiągniętych dochodów, lecz przede wszystkim sprawdza jego możliwości zarobkowe oraz to czy zostały one w pełni wykorzystane. Status zarobkowy drugiego z rodziców, również nie pozostaje bez znaczenia dla określenia kwoty świadczeń alimentacyjnych. Sąd wydając rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie opierał się również na możliwościach zarobkowych i majątkowych ojca powoda. Wskazał także Sąd Rejonowy, że w przedmiotowej sprawie należy mieć także na uwadze dyspozycję art. 137 § 2 k.r.i.o., który stanowi, iż niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty sąd uwzględnia zasądzając odpowiednią sumę pieniężną. W uzasadnionych wypadkach sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty.

Podkreślił Sąd I instancji, że w rozpoznawanej sprawie w której pełnoletni już powód nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać, co skutkuje tym, że dalsze zabezpieczenie uzasadnionych potrzeb powoda uzależnione jest od możliwości zarobkowych i majątkowych jego rodziców. Koniecznym jest także wskazanie, że ze względu na wiek powoda osobiste starania o jego wychowanie i opiekę są już znacząco ograniczone. Rodzice powinni zatem każdy według własnych możliwości przyczynić się do zabezpieczenia potrzeb materialnych powoda. Koszty utrzymania K. S. (1) określono na kwotę około 1.800 – 2.000 zł miesięcznie.

Odnosząc się do możliwości zarobkowych rodziców powoda należy wskazać, że oboje oni posiadają dochody umożliwiające im zabezpieczenie potrzeb syna. Niewątpliwie pozwana osiągając wynagrodzenie blisko 11.000 zł netto miesięcznie i będąc współwłaścicielem nieruchomości o wartości około 1.200.000 zł posiada lepszy status ekonomiczny. Nie umknęły uwadze Sądu Rejonowego zobowiązania finansowe pozwanej i jej rodziny. Niemniej jednak należy pamiętać, iż świadczenia alimentacyjne wyprzedają w swej doniosłości wszelkie inne zobowiązania finansowe. Pozwana, aby wieść dostatnie życie, wspólnie z mężem gotowa była zaciągnąć szereg pożyczek i kredytów. Nie może to mieć jednak negatywnych konsekwencji dla powoda.

Odnosząc się do roszczeń, których podstawą materialno-prawną jest przepis art. 137 § 2 k.r.i.o. podkreślił Sąd Rejonowy, iż roszczenie strony powodowej w tym zakresie nie zostało należycie wykazane.

Reasumując Sąd doszedł do przekonania, że podtrzymane przed Sądem przez stronę powodową żądanie alimentów na rzecz powoda wymaga częściowego uwzględnienia, tj. do kwoty 1000 zł miesięcznie. W ocenie Sądu kwota ta jest adekwatna do możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanej, usprawiedliwionych potrzeb powoda, jak i uwzględnia obowiązek przyczyniania się do zaspokajania tych potrzeb także ojca powoda. W konsekwencji powyższego, zasądzono zatem od pozwanej na rzecz powoda alimenty w kwocie: po 500 zł miesięcznie, począwszy od dnia 01 września 2014 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku, po 1.000 zł miesięcznie, począwszy od dnia 01 kwietnia 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku oraz począwszy od dnia 01 lutego 2015 roku. W pozostałej części powództwo oddalono jako nieuzasadnione. Uwzględniając to, iż odpis pozwu doręczono pozwanej dnia 25 marca 2014r Sąd uznał za zasadne zasądzenie świadczeń alimentacyjnych począwszy od dnia 01 kwietnia 2014r., od tego bowiem czasu pozwana powinna była liczyć się z możliwością obciążenia jej świadczeniami alimentacyjnymi na rzecz powoda. Z kolei w zakresie świadczeń za okres od 1 września 2014 roku do 31 stycznia 2015 roku uwzględniono kwotę 500 zł, którą dobrowolnie pozwana przekazywała na rzecz syna w toku postępowania.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności punktu 1 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Ponadto, zgodnie z art. 1082 k.p.c. nadano z urzędu klauzulę wykonalności odnośnie punktu 1 uzasadnianego wyroku.

Mając na względzie wynik postępowania w niniejszej sprawie, treść art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., jak również sytuację majątkową i wysokość dochodów pozwanej, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1.180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, a ponadto z mocy art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 600 zł tytułem opłaty, od uiszczenia której strona powodowa była zwolniona z mocy prawa. Sąd mając na względzie obecną sytuację majątkową powoda oraz treść art. 102 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. odstąpił od obciążania go kosztami postępowania.

Z wyżej wskazanym orzeczeniem nie zgodziła się pozwana wywodząc apelację i zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie pkt I,III, IV i V. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a to:

a) art. 233 par. 1 kpc poprzez dokonanie ustaleń faktycznych pozostających w sprzeczności z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności poprzez:

- przyjęcie przez Sąd I instancji, iż możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanej pozwalają jej łożyć na utrzymanie syna kwot 1.000,00 złotych miesięcznie, z tych względów iż pozwana osiąga dochód 11.000,00 złotych miesięcznie oraz jest współwłaścicielem nieruchomości o wartości 1.200.000,00 złotych, a zatem posiada wysoki status ekonomiczny, w sytuacji gdy z przeprowadzonych dowodów wynikało, iż podstawowe miesięczne wynagrodzenie pozwanej wynosi około 8.000,00 złotych miesięcznie, wartość posiadanej przez pozwaną nieruchomości nigdy nie została oszacowana przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego, a nadto pozwana posiada liczne stałe zobowiązania finansowe, które w sposób znaczący obciążają jej budżet domowy, utrzymuje małoletnią córkę z drugiego małżeństwa i córkę męża z poprzedniego związku, jest chora na nieuleczalną chorobę H., co w konsekwencji doprowadziło do tego, iż Sąd I instancji zasądził wyższe alimenty, aniżeli wynika to z możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanej tylko w tym celu aby umożliwić powodowi uzyskanie odpowiednio wysokich świadczeń, a powyższe pozostaje w sprzeczności z poglądem Sądu Najwyższego zgodnie z którym górną granicę świadczeń alimentacyjnych wyznaczają zawsze zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji,

- ustalenie, iż usprawiedliwione potrzeby powoda kształtują się na kwotę ok. 1.500,00 – 1.700,00 złotych miesięcznie podczas gdy wynoszą one kwotę około 1.100,00 złotych miesięcznie, a to w wyniku braku obiektywnego zweryfikowania przez Sąd orzekający przedstawionego przez powoda spisu wydatków min. w zakresie wypoczynku letniego, kieszonkowego czy też rozrywek i hobby, albowiem w/w wydatki – mając na uwadze wiek powoda – 19 lat, brak jakichkolwiek wyników w nauce, liczne nieobecności w szkole, uwagi, przejawy demoralizacji powoda – winny zostać zminimalizowane, bądź pokrywane przez powoda we własnym zakresie w wyniku chociażby podjęcia prac sezonowych,

- ustalenie, iż ojciec powoda winien pokrywać koszty utrzymania syna kwotą ok. 500 – 700 złotych miesięcznie, podczas gdy ojciec powoda jest właścicielem okazałej nieruchomości o powierzchni ok. 110 m² (wybudowanej jeszcze w trakcie trwania małżeństwa z pozwaną), którą zamieszkuje wyłącznie z powodem, osiąga wysokie dochody, nie posiada żadnych zobowiązań finansowych i innych osób na swoim utrzymaniu, a nadto ojciec powoda nie wypełnia swojego obowiązku alimentacyjnego poprzez osobiste starania o wychowanie syna mając na uwadze wiek powoda, jak i dotychczasowe liczne zastrzeżenia różnych instytucji, w tym przede wszystkim szkoły do zachowania powoda;

b) art. 217 par. 2 kpc w zw. z art. 227 kpc w zw. z art. 382 par 1 kpc poprzez bezzasadne oddalenie zgłoszonych przez pozwaną na rozprawie w dniu 30 stycznia 2015 roku wniosków dowodowych o dopuszczenie oraz przeprowadzenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania powoda oraz z treści nagrań rozmów prowadzonych między stronami w marcu i listopadzie 2014 roku zarejestrowanych na płytach CD oraz niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku powodów oddalenia powyższych wniosków dowodowych, pomimo iż zawnioskowane dowody dotyczyły okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a przeprowadzenie w/w dowodów nie doprowadziłoby przy tym do zwłoki w postępowaniu, a obowiązkiem Sądu było ustalenie w sposób wszechstronny stanu faktycznego sprawy;

c) art. 214 par. 1 kpc w zw. z art. 271 par. 1 kpc poprzez nieodroczenie terminu rozprawy w dniu 16 stycznia 2015 roku, pomimo nieobecności pozwanej wywołanej znaną Sądowni i niezależną od strony przyczyną, a tym samym pozbawienie pozwanej możliwości uczestnictwa w rozprawie oraz zadawanie pytań słuchanym wówczas świadkom zawnioskowanym przez powoda, co w konsekwencji miało istotny wpływ na przebieg postępowania dowodowego oraz na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia.

Jako konsekwencję wyżej wskazanych uchybień apelacja zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a) art. 133 par 1 krio poprzez błędne przyjęcie, iż powód nie jest w stanie utrzymać się w jakiegokolwiek części samodzielnie, a w konsekwencji błędne przyjęcie, iż zasadnym jest ponoszenie przez pozwaną obowiązku alimentacyjnego względem pełnoletniego syna w wysokości co najmniej 1.000,00 złotych miesięcznie,

b) art. 135 par 1 krio poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że każde z rodziców powoda winno w połowie ponosić koszty jego utrzymania, podczas gdy art. 135 par 1 krio wyraźnie stanowi, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy m.in. od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanych i w każdym stanie faktycznym winien zostać ustalony przez Sąd stosowny udział rodziców w utrzymaniu uprawnionego do alimentów,

c) art. 135 par 1 krio poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na ustaleniu przez Sąd I instancji nieodpowiedniej kwoty świadczeń alimentacyjnych, która pozostaje nieadekwatna do usprawiedliwionych potrzeb powoda jak i do zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanej.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku w pkt I i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda tytułem alimentów kwoty w wysokości po 500,00 złotych miesięcznie, płatnej z góry do 5-go dnia każdego następującego po sobie miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od uprawomocnienia się wyroku, a z ostrożności procesowej od dnia 1 kwietnia 2014 roku oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego za obie instancje.

Z tzw. ostrożności procesowej apelująca domagała się uchylenia wyroku w zakresie pkt I, III, IV i V, przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu, o zasądzenie których wniosła.

W apelacji zawarto także wnioski dowodowe, a to z oświadczenia pozwanej o wypowiedzeniu umowy o pracę, druku (...) z dnia 11 marca 2015 roku i rachunków potwierdzających zakup środków farmakologicznych.

W odpowiedzi na apelację powód domagał się jej oddalenia i zasądzenia na swoją rzecz kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym. Wniósł również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zaświadczenia o wysokości zarobków ojca powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie mogła odnieść spodziewanego skutku wobec trafności zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził w sprawie postępowanie dowodowe, wskazał fakty które uznał za udowodnione oraz dowody na których się oparł. Z tak przeprowadzonego postępowania dowodowego wyprowadził Sąd I instancji trafnie wnioski, należycie stosując przepisy prawa.

Zarzut naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 kpc nie mógł doprowadzić do korekty zaskarżonego orzeczenia. W pierwszej kolejności, odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego trafności poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, wskazania wymaga, że Sąd odwoławczy ma ograniczone możliwości ingerencji w ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji. Ewentualna zmiana tychże ustaleń może być dokonywana zupełnie wyjątkowo, w razie jednoznacznej wymowy materiału dowodowego oraz oczywistej błędności oceny tegoż materiału. Jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności rozpoznawanej sprawy nie sposób przypisać Sądowi Rejonowemu uchybień wskazanych

powyżej, które uprawniałyby do ingerencji w treść poczynionych przez ten Sąd ustaleń faktycznych. Wręcz przeciwnie, Sąd I instancji poczynił drobiazgowo ustalenia zarówno w części dotyczącej sytuacji życiowej i majątkowej powoda i jego ojca, jak i części obejmującej taką sytuację po stronie zobowiązanej i jej rodziny. Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, że możliwości zarobkowe pozwanej oscylują wokół kwoty 11.000,00 złotych, nie tracąc przy tym z pola widzenia wysokości wynagrodzenia podstawowego pozwanej. W pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia wskazał jednak Sąd meriti, iż do możliwości zarobkowania poza podstawowym wynagrodzeniem wlicza się ponadto wszelkiego rodzaju premie, nagrody, świadczenia z funduszu socjalnego, dodatki itp. Sąd określając status zarobkowy zobowiązanego nie opiera się wyłącznie na kwotach aktualnie osiągniętych dochodów, lecz przede wszystkim sprawdza jego możliwości zarobkowe oraz to czy zostały one w pełni wykorzystane. Zatem możliwości finansowe pozwanej – wbrew twierdzeniom apelacji – zostały ustalone na prawidłowym poziomie, przy uwzględnieniu ustaleń faktycznych wynikających z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego. Podobnie odnieść należy się do wskazywanych w apelacji obciążeń finansowych pozwanej. Także i w tym aspekcie sprawa została należycie przeanalizowana przez Sąd Rejonowy, który wskazał, że zobowiązania te zostały zaciągnięte przez pozwaną i jej męża celem poprawy statusu i komfortu życia. Równocześnie podkreślenia wymaga, że zobowiązania o charakterze alimentacyjnym wyprzedzają wszelkie inne zobowiązania finansowe osoby zobowiązanej do alimentacji. Kwestia wartości nieruchomości, której współwłaścicielem jest pozwana także została trafnie zinterpretowana w niniejszym postępowaniu. Faktem jest, że brak w aktach sprawy wyceny rzeczoznawcy dotyczącej tejże nieruchomości, niemniej nie można tracić z pola widzenia faktu, iż to z pewnością pozwana określiła cenę nieruchomości wystawiając ją na sprzedaż na portalu internetowym. Zatem należy przypuszczać, że taką cenę spodziewała się uzyskać ze sprzedaży nieruchomości. W tej sytuacji wartość tejże nieruchomości zapewne jest zbliżona do tej, którą przyjął w swoich ustaleniach Sąd Rejonowy. Z oczywistych przyczyn do stałych zobowiązań finansowych pozwanej nie można zaliczyć alimentów płaconych przez jej męża na swoją córkę z poprzedniego związku. Odnosząc się z kolei do akcentowanego w apelacji stanu zdrowia pozwanej to wskazania wymaga, że Sąd Rejonowy uwzględnił w swoich rozważaniach istniejący w tym zakresie stan rzeczy, wskazując na ponoszone z tego tytułu koszty związane z zakupem leków i koniecznością stosowania odpowiedniej diety. Konsekwencji dalej idących postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie nie wykazało. Prawidłowo także ustalił Sąd Rejonowy kwotę, która zabezpiecza usprawiedliwione potrzeby powoda. Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokajane, wyznacza treść art. 96 krio, według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie - odpowiednio do jego uzdolnień - do pracy dla dobra społeczeństwa.

Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane na potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego.

Każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci: wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosownej do wieku odzieży, środków na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami. Nie dotyczy to jednak potrzeb będących przejawem zbytku.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku. Dlatego w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zakres potrzeb powoda, które mogą być uznane za usprawiedliwione, jawi się jako dość szeroki, przy uwzględnieniu stopnia zamożności jego rodziców, w tym pozwanej zobowiązanej do alimentacji. Na tym etapie życia powoda – w ocenie Sądu Okręgowego – brak podstaw

do tego by oczekiwać podjęcia przezeń pracy, celem częściowego choćby zaspokojenia swoich potrzeb, które, co istotne, określono jako usprawiedliwione.

Reasumując powyższe, nie znalazł Sąd Okręgowy podstaw do korekty poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie, zatem ustalenia te w całości Sąd Odwoławczy podziela i przyjmuje za swoje.

Kolejny zarzut dotyczący oddalenia złożonych przez pozwaną wniosków dowodowych także nie mógł odnieść spodziewanego skutku. Wbrew stanowisku apelującej Sąd Rejonowy wskazał w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia przyczyny dal których wnioski dowodowe podlegały oddaleniu (k. 9 uzasadnienia). Stanowisko Sądu Rejonowego Sąd II instancji podziela, nie znajdując podstaw do jego kwestionowania. Także bezzasadnie zarzuca apelacja naruszenie przepisów postępowania poprzez nieodroczenie rozprawy w dniu 16 stycznia 2015 roku. Istotnym w kontekście tego zarzutu jest fakt, że pozwana w niniejszym postępowaniu reprezentowana była przez fachowego pełnomocnika, który był obecny na rozprawie i mógł zadawać pytania przesłuchiwanemu świadkowi, z którego to uprawnienia – jak wynika z zapisów protokołu rozprawy – korzystał. Z tej przyczyny w żadnym zakresie nie można podzielić stanowiska skarżącej iżby jej nieobecność na rozprawie w dniu 16 stycznia 2015 roku mogła mieć wpływ na wynik postępowania.

Analizując trafność zaskarżonego orzeczenia w kontekście dyspozycji art. 133 par 1 krio i art. 135 par 1 krio podzielić należy w pełnym zakresie rozważania Sądu Rejonowego zaprezentowane w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia. Prawidłowe ustalenie przez Sąd Rejonowy możliwości majątkowych zobowiązanej w powiązaniu z prawidłowo ustalonym zakresem potrzeb uprawnionego doprowadziło Sąd Rejonowy do ukształtowania zobowiązania alimentacyjnego pozwanej na właściwym poziomie.

Sąd Okręgowy oddalił złożony w apelacji wniosek dowodowy z fotokopii faktury nr (...). Pomijając całkowitą nieczytelność teźże, wskazania wymaga, iż jednostkowy zakup określonych środków farmakologicznych przez – jak należy mniemać – pozwaną, pozostaje bez wpływu na wysokość zobowiązania alimentacyjnego ją obciążającego.

W pozostałym zakresie wnioski dowodowe stron zgłoszone na etapie postępowania odwoławczego zostały uwzględnione, stosownie do dyspozycji art. 381 kpc. Stwierdzić jednak wypada, że okoliczności wynikające z przeprowadzonych dowodów nie wpłynęły na ocenę trafności rozstrzygnięcia. Przede wszystkim brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia za pozwaną by pozostawała ona bez pracy, lub w okresie wypowiedzenia stosunku pracy. Korespondencja elektroniczna (k. 431 – 432) kierowana przez skarżącą do osoby o imieniu i nazwisku A. B. w żaden sposób nie wykazuje by faktycznie doszło do skutecznego złożenia przez pozwaną oświadczenia w przedmiocie wypowiedzenia stosunku pracy i by oświadczenie to zostało skierowane do osoby umocowanej do jego przyjęcia. Zatem dalsze rozważania w tym zakresie, w tym także w kontekście dyspozycji art. 136 krio są bezprzedmiotowe. Także okoliczność przebytego przez pozwaną załamania nerwowego pozostała gołosłowna. Z pewnością okoliczności tej nie dowodzą zapisy na receptach przedłożonych do akt sprawy.

Reasumując powyższe zarzuty apelacyjne w całości należy uznać za chybione.

Dla porządku jedynie należy w tym miejscu zaznaczyć, że powyższe rozważania są aktualne na obecnym etapie życia powoda. W ocenie Sądu Okręgowego, nawet przy przyjęciu, że powód skończy edukację na etapie szkoły średniej z rocznym opóźnieniem, uznać należy, że jest uprawniony do alimentacji ze strony pozwanej. Ocena ta może jednak ulec zmianie w razie zmiany okoliczności, w szczególności zaś w przypadku braku wywiązywania się powoda z obowiązków dotyczących nauki i braku postępów w tym zakresie.

Reasumując powyższe apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu, stosownie do dyspozycji art. 385 kpc. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do art. 98 kpc i art. 108 kpc w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 13 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Leszek Dąbek SSO Anna Hajda